

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunnalle (MmV)

U 55/2025 vp - Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) ja yhteisen kalastuspolitiikan (YKP) uudistuksesta

Finanssiala kannattaa ehdotettuja muutoksia

Komissio julkaisi 16.7.2025 ehdotuksensa tulevaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi vuosille 2028–2034. Se ehdottaa rahoituskehysten ja sen rakenteen merkittävää uudistamista.

Finanssiala ry (FA) kiittää mahdollisuudesta esittää näkemyksensä komission esittämästä CAP-kauden budjettirakenteesta sekä sen vaikutuksista Suomen maataloussektorille. Haluamme nostaa esille muutamia keskeisiä huomioita, jotka liittyvät tähän uudistukseen.

FA suhtautuu uudistuksen sisältöön lähtökohtaisesti positiivisesti ja pitää järjestelmän yksinkertaistamistavoitetta erittäin kannatettavana. Kansallisella tasolla on kuitenkin varmistettava, että uudistus mahdollistaa niiden muutosten toteuttamisen, joita uudistuva ja kestävä ruokajärjestelmä edellyttää.

Huoltovarmuus ja tilojen taloudellisen aseman kehittäminen ovat kriittisiä tavoitteita, joita ei tule vaarantaa. Suomessa alle 10 000 tilaa vastaa merkittävästä osasta elintarvikkeiden alkutuotannosta, ja näiden tilojen kannattavuuden turvaaminen on välttämätöntä kansallisten tavoitteiden, kuten huoltovarmuuden, ruokaturvan ja vastuullisuustavoitteiden, saavuttamiseksi. On tärkeää tukea maatalouden rakennekehitystä, erityisesti maidontuotannon osalta, jossa yrittäjien keski-ikä on korkea ja pienet tilat kohtaavat haasteita jatkajan löytämisessä. Tältä osin esimerkiksi aloitustuen enimmäismäärän nosto edistää uusien toimijoiden alalle tuloa, koska tuen avulla lainojen korkotuki riittää selkeästi nykyistä pidempään.

Tilojen investointivelka ja rahoituksen saatavuus ovat keskeisiä kysymyksiä, jotka vaikuttavat huoltovarmuuteen, kestäväan kehitykseen ja maaseudun elinvoimaisuuteen. Maatalous on luonteeltaan pääomaintensiivistä toimintaa, ja sen järjestämättömien luottojen määrä Suomessa on poikkeuksellisen suuri. Pankit eivät voi rahoittaa toimintaa, jonka tulevaisuuden näkymät ovat heikot. Siksi on tärkeää, että uudistus tukee tilojen kannattavuutta, maksuvalmiutta ja kykyä täyttää alalle asetetut vastuullisuusvaatimukset.

Pankkien intressi maatalouden rahoittamisessa kulkee käsi kädessä ruokahuollon tarpeiden kanssa. Tukien kohdentaminen tukemaan tilojen uudistumiskykyä ja investointimahdollisuuksia on tärkeää, sillä se edistää ruoantuotannon tehokkuutta ja luo edellytyksiä investointien rahoittamiselle. Tämä lähestymistapa tukee myös tilojen kykyä vastata tulevaisuuden haasteisiin.

Suomen valtion mahdollisuudet panostaa maatalouden rahoittamiseen on merkittävä tekijä, erityisesti CAP:n kansallisen osuuden kasvaessa. Tämä vaikuttaa maatalouden kehitysnäkymiin ja siihen, löytyykö alalle uusia yrittäjiä. Lisäksi Suomen tavoitteet

ruokaviennin volyymin moninkertaistamisesta edellyttävät raaka-ainetuotannon turvaamista.

Komission esityksen muutokset kuvastavat muuttuvan toimintaympäristön haasteita, joita nyky-yhteiskunta sekä taloudellinen ympäristö asettavat maataloussektorille.

Kyky vastata 2020-luvun vaatimuksiin edellyttää maataloudelta kykyä uusiutua. Se edellyttää monenlaisia hankintoja ja investointeja alalla toimivilta yrittäjiltä. Tässä kohtaa mukaan astuu rahoitusala, jonka rooli erilaisten investointien ja hankintojen mahdollistajana on ensiarvoisen tärkeä. Rahoituksen saatavuus myös tulevaisuudessa on siten otettava huomioon erilaisia järjestelmiä kehittäessä.

Ehdotetun budjettirakenteen kokonaisvaikutuksista on toistaiseksi vaikea tehdä tarkempia johtopäätöksiä, sillä käytettävissä olevat tiedot eivät vielä riitä kattavan analyysin tekemiseen. Tämä korostaa tarvetta huolelliselle vaikutusten arvioinnille, jotta voidaan varmistaa, että uudistus tukee maatalouden pitkän aikavälin kestävyyttä ja kilpailukykyä Suomessa.

FINANSSIALA RY

Veli-Matti Mattila

Johtaja, pääekonomisti